

DOMOVINA

Uvodnička
je na Slobodnosti č. 11. — Družba Slovenskega naroda
člani, vsebuje se na vredno.

Indeks trakat na tečenjih, vseh predstavljajočih, izveden in potreben ter večja za Avstrijo in Nemijo 13 krov., pri tem 6 krov., 5 novacev 3 krov. Za Avstrijo in drugo delno teliko pa, kolikor nima potrebe, manjšev: Na leta 17 krov., pri tem 6 krov. 60 vln. Naseljene so počitja upravnostna, planotra do vsega.

Za Slovensko
so posloje od vseh političnih po 30 včasov na vrednost: in večje imetje in neupokojeno življenje zmanjševanje popusta.

Strankarske čitalnice.

Knjiga ter časopisi sta dandanes največja faktorja pri vpravljanju ljudske spoznave. Zajteva, po ponazorjenju izobraževanja si je pridobila pomen, česar posledice se morajo preosudit že danes. Javne ljudske knjižnice so si pridobile na nih veliko znanje celo pri nasprotnikih „izobraženih“, zato svoje primisljene urobo bodo kmalu preprege slednje selo.

Čitanje knjig da bralcem gibnosti v izražanju, neka eleganca ne da kmalu zadolžiti. Da, z dobrim čitavom preskrbljene knjižnice morejo postati pravo edilidlo vsem, ki sicer niso imeli prilnosti si vratitvi modernemu človeku primerjiva obzora. Z ljudskimi knjižnicami je poskrbljeno za izvenpolitično izobraževanje.

Toda, more li to že zadostovati narodu, ki živi v konstitucionalni državi, v državi, kjer se politiku in kjer mora politikovati tudi on, če hoče živeti?

Slovenaki narod gre steti med tiste, katerega upajo kmalu vrniti, oziroma absorbiti vsi ljudi sosedje; a ne samo to: tudi v narodu samem se najdejo breznačajnejši, ki trdijo z njegovo usodo. Ijudje, ki so pripravljeni za razne obkarne ideje proti slovenskimu narodu. Čudimo se samo, da slovenski kmet in delavec še nista zapoldili od sebe tistih, ki so danes v pogubu slovenskega naroda njegovi edilidni zastopniki.

Čudimo se temu, a razumeli bomo, čim si stavimo vprašanje: Kako se fabricirajo slepe mase? „Samo katoliške liste smek čitati“ — to je prva zapoved v zakoniku klerikalne sekte. Ostanimo doma na Stajerskem: razven

„Slov. Gospodarja“, „Našega doma“ ter morda „Slovenca“ dober kristjan ne sme čitati lista, zlasti so prepovedani: „Narodni list“, „Domovina“ ter „Slov. Narod.“

Torišče strankarske vagoje pa so postala zadnji čas nepolitična društva za vado krščenja z raznimi nedolžnimi imeni.

V klerikalnih društvinah najdot pač več ko prevez svetov „Slov. Gosp.“, pa nujednega naprednega lista — le celo „Novi slovenski Stajer“. jin je premalo kritizan. In tako si ustvarjajo članu sodbo o politijski nasprotniki, tako se dela „prepirčanje“.

Močno bolje je v naprednih društvinah, vendar se kaže tudi tu neko strankarsko stremljenje, ki boče vresiti naprednjaku aprioristično preiziranje klerikalnega časopisa in tako vsega kar pride od klerikalne strani. Da to ne more biti v prospek narodne stvari, e tem ni dvoma. Če klerikali tako delajo, to se opravijo; sicer pa tem tudi ni dokazano, da jim to tudi koristi. Nasprotna, s tem se le odbija nad najinteligentnejšim elementom.

Nikakor ne zahtevamo, naj si na roči posamezni naprednjaki klerikalnih listov — tega ne! A napredna društva naj to store, da se tako onemoci članom izvedeti in izpoznavati delovanje klerikalizma in njegovih zastopnikov. Ne bojmo se, da bi bilo to napredni stranki v Škodi; morda izgubimo vsega tega nekoliko pristašev, a na njih mestu bodo stropili samostojno-mišični ljudje, zmožni zagovarjati svoje politično nazorjanje brez patronagev gotovih nezogibnevez. Čitalnicam, v katerih imajo naprednjaki večino, v premislih so napisane te besede — morda pri njih ne bodo ostale brezvsepine.

se je maglo odmaknil od okna. A vstopanje voza je potihnilo ravno pod njegovim oknom.

Celo se je skripanje stopnic pod težkimi koraki. Predno je Svetecki vedel, kako bi sprvel repoklicanega gosta, so se brez okolišev odprla vrata in v sobo se je z rotom zavilila velikanska postava Vrhote.

Obličje gospoda Sveteckega je počastno temno rdeče.

„Vražam ti obisk, bratec“, je začel nepoklicani gost ter se zavil na stol, ki je pod nenavadno tezo zastokal. „Pričakoval sem sicer, da prideš zopet enkrat, ne da bi to jaz prej obiskal, k meni, vidim pa, da mora človek priti po tebe. Drugače bi ti popolnoma pobabil na svoje prijatelje.“

„Lepa prednost!“ — je pomisil gospod Svetecki — „sedaj se moram poslušati ocitanja!“

„Ali se mogoče še jezik?“ je nadaljeval gost. „Mogoče zaradi tega malega nesporazumja, zaradi katerega bi se midva nadušil skoraj raz-

Poleg „Slov. Naroda“, „Slovenca“, poleg „Slov. Gospodarja“, „Nar. List“ — le se bo moglo prenesti v dravsko to grozno prijateljstvo, potem bodovali nelli tudi znaj v Štiriju več tokd skupajno nastopa.

Slava nestrupčev, a la Šusterč, Krok, ki pravijo rajci s klerikalnimi Nemi kot z liberalizm Slovesci, pa to izginula; narod za njo ne bo inel ničesar poleg razvadnega posmeha.

S časnik je poskrbljeno za politično Štirije slovenskega naroda, brez listov bi bili politični mrtvi. Spoznamo v knjigami morejo delovati na narodov napredok, zagotoviti mu bočnost, dostojno slov. imena. Časnik deluje jasno in menjajo prepirčanje. Danes ima veličina našega ljestvica pad prepirčanja „Slovenca“ ali „Slovenskega Naroda“, vplet prepirčanja, ki so mu ga vpletli razni listi, svoje individualno prepirčanje ima le maloko.

Glejmo, da nam slepa strankarska stran ne vnuji celoga naroda, ne no vnuje vsega sniala za skupno delovanje. Navedena sredba dřavsko bodo brezvome vplivala na sicer posameznih listov in obenem na delovanje strank. Neklerikalna društva naj store v tem enzi odločitev kork — klerikali bodo potem prisiljeni jih posmetati. Nasprotna, v kolikor so nebitvena, bodo potem odpadla.

Politični pregled.

Domagoča dežela.

Kaj je z obstrukcijo Zvezne južnih Slovanov? — smo se te dni začudenno vpraševali. V svet prodre o politiki, o potih in ciljih „Zvezne“, v kateri sedita tudi naša itajerska na-

prija? — To bi bilo slabo! — Daj mi roko! — Hej, brez obotavljanja — daj mi roko, brate!

V gospod Sveteckemu je zmagala njegov golobična narava. Na le, da je vzel ponujeno roko, ki ga je zadnjic takto nevljivo bohal, dal se je posediti tudi na voz in se je peljal z Vrhoto po glavnici na veliko začedje vseh meščanov, ki so nad tem čudnim parom zamisljeno kimali glavami.

Od tedaj je bil naš junak večkrat gost v osamljenem dvorcu. Zdela se je, da je celo spreobrnjen. Nekdanji trezni prijatelj vode je sedaj večkrat pokupil opojne pijade in nekdanji svrženih tobaka je imel tedaj pri svojem gostitelju svojo posebno pipi, ki so mu jo vsakokrat nobasali rožnati prstki Lidenke z diščicom, prej tako zavrzeli in sovražnim tobakom. Prej tako nezen, občiniti moč je sedaj radovljivo poskuljal raznudne šale in bolj razuzdanega žudaka. O starodavni polici nista govorila več; pozabila sta jo polnomna.

Dražestna bralna si menda že ugasila, kak magnet je vlekel zagrinjenega samca na dvorec, katerega se je prej tako ogibal. V jenesci bog njegovih čustev je slavila svoj slavnostni obisk spomlad — ljubezni. Sah in hladen razum se je temu sicer protivil; na njegovi strani se je ljerala mirčica proti šenkam, miznici, vseake novotarije, strah pred popularnim preobratom v njegovem gospodarstvu — a na drugi strani ga je zopet vleka Lidenkina lepota, lepo premoženje njenega očeta, misel na moročo bolezni, starost in oskrbovanje od roke ljubečega bitja. Govoril je z njo doslej sicer le malo in se zadovoljeval samo z zaljubljeno pogledi; a z njim vedno se smejochi in vabljeni oči je čital, da se ji vsaj ne zdi napačen. Po dolgem, trdrovratnem beju je vendar zmagal ljubezen.

Enkrat si je gospod Svetecki dal

prav po gizdalinsko nakordati lase in se je oblek kakor bi bil na plec; svoje roke je vstavljal v nemavado, bele

LISTEK.

Palica Petra Gašparja Sveteckega.

Češko napisal Svetecki Češek. Poslovni
J. Glmar.
(Kosar.)

— Minil je teden. Obisk v dvorcu se je zdel gospodu Sveteckemu nekakse sanje. A oblike teh sanj je razginal s avelini zarki obraz — lepe, giske Lidenke. Njen bolj temnopoltan obraz, zarede oči in vabljeni smeh se mu je večkrat kazal pred očmi in če je stara gospodinja stopila v sobo in mu s copotanjem svojih velikanskih, starih copat pregnala te lepe prikazni, je nagnhal čelo in mahnil nevoljno in roko.

Ekrat je slonel na okna in gledal na ulico. Naenkrat se je na kamenitem tlaku zasklido rotovanje voza in za voglim se je pokazal voz gospoda Vrhote, znan celenu mestu. Svetecki